

THEMA HOTELS EN RESTAURANTS

Waldorf Astoria Amsterdam	14
nhow Rotterdam	22
Noble 's-Hertogenbosch	28
Qbic Londen	32
Faldara Amsterdam	36

PRODUCTDOSSIER	
Light + Building 2014	42
Productinformatie verlichting	50

OPGELEVERD	
Lely Maasluis	58
TenneT Arnhem	64

Salone del Mobile Milaan	72
Design District	78
Fuorisalone	82

PRODUCTINFORMATIE	86
ETCETERA	94
LONDON CALLING	97

Symbiose van Hightech & Nature

TEKST Cécile Dornseiffen
FOTOGRAFIE Teo Krijgsman

Opdrachtgever Lely Groep, Maassluis
Architect ConsortArchitects, Rotterdam; Machiel Hopman
Interieurarchitect Doepel Strijkers i.s.m. ConsortArchitects, Rotterdam
Projectarchitect Eline Strijkers
Interieurbouwer fase 01 Gielissen in opdracht van Dura Vermeer
fase 02 Gielissen
Grafisch en interactief ontwerp Lust, Den Haag
Kantoormeubilair Fantoni (I)
Restauranttafels Hay
Zitmeubelen informeel Quinze & Milan, Hay
Verlichting Modular Lighting
Gietvloeren Bolidit
Tapijt Leoxx
Plafondsysteem Armstrong, Breda
Tafelpotten Cowerk
Binnenwanden Accompli Afbouw, Zuidland
Aannemer Dura Vermeer
Bvo kantoor 10.500 m²

'The Greenest Innovation Campus'. Aldus de slogan van landbouwmechanisatiebedrijf Lely voor haar nieuwe bedrijfscomplex. Het duurzame gebouw, een ontwerp van Machiel Hopman van ConsortArchitects, is inmiddels bekroond met de hoogst haalbare 'Outstanding' Breeam-certificering. Op basis van de geformuleerde kernwaarden – Hightech & Nature – ontwikkelde Doepel Strijkers het interieur dat hierop aansluit. Met als noviteit de interactieve Smart Walls.

Niemand minder dan Koningin Máxima opende begin dit jaar de duurzame Lely Campus. Terecht, want de Lely Groep valt onbetwist in de categorie 'Hollands glorie'. Het familiebedrijf, in 1948 opgericht door de gebroeders Lely, is uitgegroeid tot wereldmarktleider op het gebied van mechanisering van de melkveehouderij. Naast de productie van geavanceerde producten als melkrobotsystemen focust het bedrijf in toenemende mate op concepten die energieneutraal werken op het melkveebedrijf mogelijk maken – denk aan producten met een laag energieverbruik en windturbines. Recent is het productpalet aangevuld met bedrijfsmanagementsoftware. Met de opzet van de Lely Campus en een nog in te richten Technieklab wil het bedrijf een verbinding leggen met het onderwijs om zo jongeren enthousiast te maken voor een loopbaan in de agrotechniek.

Outstanding

Als producent van innovatieve oplossingen voor de agrarische sector heeft Lely duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Die ambitie gold ook voor de nieuwbouw. En dat is geslaagd. De Lely Campus heeft inmiddels de Breeam-certificering 'Outstanding' (5 sterren) ontvangen en is op dit moment het meest duurzame kantoor- en productiecomplex op het Europese vasteland. De energiezuinige productielocatie van

22.500 m² behaalde een puntenscore van 88,32 procent. Het internationale hoofdkantoor van 10.500 m² scoorde 85,32 procent. Dit mooie resultaat is te danken aan de integrale samenwerking van ConsortArchitects met een select team van adviseurs en ontwerpers bij locatiekeuze, interieur- en lichtontwerp, technische installaties, constructiemethoden, ICT-technologieën en landschappelijk ontwerp. Het gebouw herbergt een scala aan duurzame oplossingen en

FOTO LINKS
Centrale vide met golvende trap, espressobar en 'Hall of Fame'.

FOTO BOVEN
Bedrijfsrestaurant met interactieve Smart Wall. Banken en deelbare tafels vormen lange lijnen.

FOTO ONDER
Exterieur. (Foto: Samuel Ashfield)

FOTO BOVEN
Entreehal, het gebouw is zo transparant mogelijk gehouden. De balie is geaccentueerd met een print van een Lely-octrooitekening.

FOTO ONDER
Hall of Fame (bedrijfs geschiedenis), met daarachter zicht op een Smart Wall-paneel.

zit bijvoorbeeld vol met (daglicht)sensoren voor de automatische aansturing van ledverlichting en zonwering. Er wordt verwarmd en gekoeld via aardwarmte (WKO).

Lange lijnen

Doepel Strijkers was binnen het integrale ontwerp team verantwoordelijk voor de interieurarchitectuur van het hoofdkantoor. Het bureau maakte een totaalontwerp voor zowel de kantoorruimten als de semipublieke plekken: entree, auditorium, bedrijfsrestaurant voor de circa 800 medewerkers en de pantry's/espressobars. De tijdsdruk was hoog, nadat een traject met een ander bureau was stukgelopen. "Terwijl de interieuraansluiting op het gebouw feitelijk al in uitvoering was, konden we in twee weken tijd toch een eigen concept presenteren", aldus projectarchitect Eline Strijkers. Het bureau werkt strak analytisch vanuit de organisatie van het interieur en heeft een procesmatige benadering van het ontwerptraject. Een werkwijze die goed aansluit bij technologiebedrijf Lely. Het interieurontwerp steelt op de twee kernwaarden die eerder al in workshops waren geformuleerd voor de identiteit

van de nieuwbouw: Hightech & Nature. Begrippen die sterk in het DNA van Lely zitten. Naast deze kernwaarden kwam er nog een kenmerk uit de analyse: lange lijnen. De link van Lely als agrarische toeleverancier met de lange lijnen van het Nederlandse landschap werd door ConsortArchitects vertaald in de organisatie van het complex: een aantal vleugels rondom een kern, op te vatten als een stapeling van balken. Strijkers schetst het conceptkader. "Begrippen als Hightech en Nature leveren sterke contrasten op. Binnen Hightech valt de grootschaligheid van het gebouw, de materiaalinnovaties en de Smart Walls. Clean, strak en helder. Nature, dat is de zachte kant en representeert collectiviteit en de sociale context." Alles wat onder Hightech valt is gevisualiseerd als doorgaande witte volumes. In de praktijk is dit de hele semipublieke kern, maar ook de aanpalende clusters met vergaderkamers. Nature is vormgegeven als losse, kleinschalige objecten waar mensen samenkomen: espressobars, zithoeken en printplekken, die zijn afgebakend met zwarte stapels hout die het landschap verbeelden – het ambachtelijke aspect.

FOTO LINKSBOVEN
Vergaderruimte met melkwitte gradiënt privacyfolie, hier aflopend van boven naar onder.

FOTO RECHTSBOVEN
Contrast tussen Hightech & Nature; tussen strak witte vlakken en losse objecten van zwarte balken.

FOTO ONDER
Vergaderruimte met melkwitte gradiënt privacyfolie, hier aflopend van links naar rechts. De locatie is 'geormerkt' met content op de wand. Daarachter werken aan de tafelpotten van ontwerper Peter Hopman.

De voor bezoekers gesloten kantoren, waaronder de informatiegevoelige researchafdeling, vallen buiten deze zwart-witbeleving. Ze zijn uitgewerkt in rustige grijs tinten en uniform ingedeeld op basis van een 'openplankantoor' met losse werk- respectievelijk spreekcellen, georiënteerd op het daglicht.

IJKpunt landschap

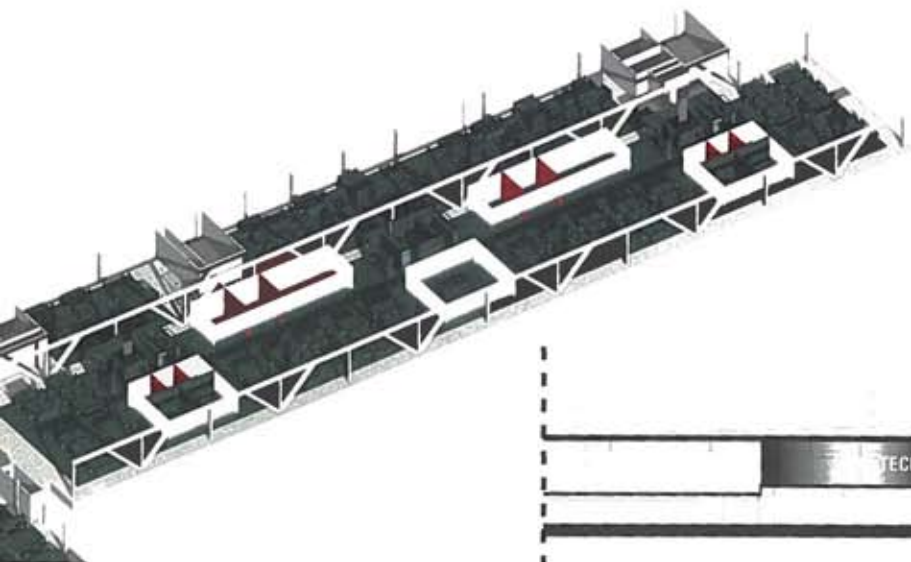
De consequente toepassing van zwart-wit in het semipublieke gebied is de sterkte van dit ontwerp, met als enige kanttekening de onderhoudsgevoeligheid van smetteloos wit. Het kleurenschema is doorgevoerd in alle lagen van

het interieur, tot en met de kleinste objecten. "Het gebouw is daardoor in één keer leesbaar", aldus Strijkers. De huiskleur (signaalrood) is slechts margi-

naal verwerkt, alleen in de bewegende delen waaronder de liften. "Voor de oriëntatie was een extra diversiteit niet nodig. Het gebouw heeft rondom glazen gevels voor maximale daglichtbeleving en ervaring van het landschap. Met als ijkpunten het groen van het Westland, de bebouwing van Maassluis en de A20. Daarbij is ook de kern zo transparant mogelijk gehouden: glazen balustraden, glazen liftschaft en kantoren met glazen binnenpuien." Op detailniveau is overigens wel duiding aangebracht in de vorm van zwart-witte grafiek. Zo zijn de vier kantoorclusters 'geormerkt' door content. De stalen behuizing van de service-units is per afdeling voorzien van een Lely-octrooitekening. De 26 vergaderkamers zijn weer herkenbaar aan tekstregels over grassen, koeien of producten van melk. Deze laag informeert de gebruiker inhoudelijk over zaken die horen bij de activiteiten van het bedrijf in de agrarische sector. "Het vertellen van verhalen wordt steeds belangrijker. Kennis delen is een intelligente vorm van binding aan een plek of product." Ook de zelfontwikkelde privacyfolie biedt houvast. Het verloop van het melkwitte gradiënt stip-

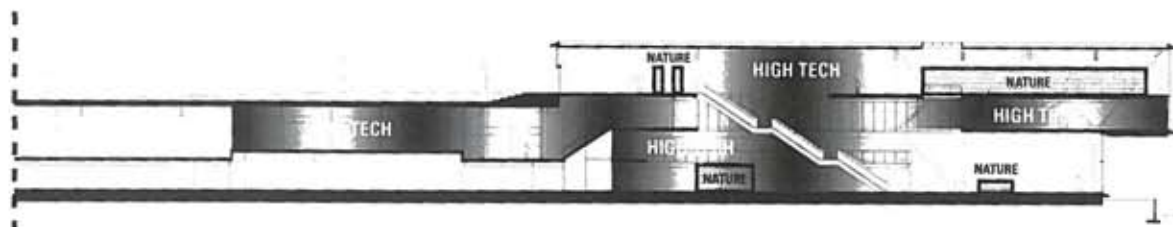

BOVEN
Visualisatie van een kantoorverdieping.

MIDDEN
Dwarsdoorsnede, concept.

FOTO ONDER
Service-unit, herkenbaar aan de grafiek van Lely-octrooien.

jespatroon is afhankelijk van de functie van de ruimte: kantoorcel, vergaderzaal of boardroom.

Intrinsieke meerwaarden

Onder de visualisatie ligt nog een drietal meer intrinsieke lagen: duurzaamheid, sociale cohesie en de informatiebehoefte. Aansluitend op de Breeam-inspanningen is al het kantoormeubilair, zo'n 600 bureaus, vervaardigd bij Fantoni, de meest duurzame meubelfabriek van Italië. Qua groenvoorziening heeft Doepel Strijkers vooral ingezet op

eetbaar groen in het bedrijfsrestaurant. Producten in het restaurant komen zoveel mogelijk van lokale aanbieders. Er wordt gewerkt met een concept om flexibel te werken, waarbij werknemers niet alleen ondersteund worden door een slimme ICT-structuur, maar ook door de organisatie van het interieur met haar diversiteit aan werktypen. De kantoorvloeren en de semipublieke plekken zijn zodanig geordend dat de sociale cohesie wordt bevorderd." Elke werkvloer telt meerdere service-units met pantry, lockers en printruimte. De

pantry is weer gecombineerd met een informele overlegruimte. Semipublieke plekken zijn voorzien van espressobars en gekoppeld aan 'slimme wanden' waarvan de content zich richt op de collectiviteit. Denk aan berichtgeving over bijvoorbeeld energieverbruik en voedselconsumptie. In het restaurant draagt het eetbare groen weer bij aan een collectieve gewaarwording omtrent bewust eten en de achterliggende context.

Smart Walls

De informatiebehoefte is gegoten in de vorm van een aantal verdiepingshoge interactieve Smart Walls, ontwikkeld met multimediaontwerpbureau Lust. "Aanleiding was feitelijk de Breeam-certificatie. Die eist namelijk dat meetgegevens inzichtelijk worden gemaakt. Vaak worden die cijfers op non-communicatieve wijze gepresenteerd en staan ze mijlver af van de eindgebruiker. Dat wilden we hier veranderen. De optelsom van kleine impulsen draagt immers bij aan een verdere bewustwording." Naast de Breeam-meetwaarden – uitstoot CO₂, energie- en waterverbruik, het monitoren van afvalstromen en dergelijke – vervullen de 'slimme wanden' ook de functie van intranet en social media. Bedrijfsnieuws, buurtnieuws van de werkvloer, het weer en de filemeldingen voor het woon-werkverkeer flitsen voorbij. "Op deze schaal is dit nog nergens gedaan. De Smart Walls zijn zeer innovatief. Perfect passend in dit duurzame gebouwconcept."

www.consortarchitects.com
www.doepelstrijkers.com

